

Dobro i radość wynikające ze wspólnej wiary i religii

I. PROSPEKT WARTOŚCI

1.1. CEL OGÓLNY

Rozwój duchowy

1.2. CEL SZCZEGÓŁOWY

Poznanie zasad wiary

1.3. CEL WYCHOWAWCZY

Rozwój wiary

1.4. PROPONOWANE TEMATY

- Wspólnota wiary a wspólnota religijna.
- Wartości uniwersalne łączące różne wyznania i religie.
- Poczucie bezpieczeństwa duchowego wynikające ze wspólnego przeżywania wiary.

1.5. ZADANIA DLA UCZNIA, SAMOWYCHOWANIE

Normy

- Należy stale poznawać treści własnej religii, aby prowadzić dialog międzywyznaniowy i międzyreligijny.
- Należy szanować zasady postępowania wyznawców innych religii¹.
- Wiara nie jest wyłącznie kwestią własnych przekonań, ale posiada wymiar praktyczny².

Zasady

- W każdym środowisku staram się postępować według zasad mojej wiary i religii.
- Nie wstydę się rozmawiać z innymi o wierze.
- Dzielę się swoimi odkryciami religijnymi z innymi, świadcząc w ten sposób o prawdzie.
- Szukam towarzystwa ludzi, przy których pogłębiam własną wiarę.

1.6. ZADANIA DLA RODZICÓW

Normy

- Skutecznym przekazem wiary jest własny przykład.
- Jestem odpowiedzialny za wiarę w mojej rodzinie.

¹ „Nie możemy zatem wzywać Boga jako Ojca wszystkich, jeśli wobec niektórych ludzi, stworzonych na obraz Boży, nie chcemy postępować po bratersku. Stosunek człowieka do Boga jako Ojca i stosunek człowieka do ludzi jako braci są do tego stopnia wzajemnie powiązane, że Pismo Święte mówi: «Kto nie miłuje, nie zna Boga» (1 J 4,8). Zostaje więc usunięta podstawa wszelkiej teorii lub praktyki, która pomiędzy człowiekiem i człowiekiem, pomiędzy narodem i narodem wprowadza różnice co do godności ludzkiej i wypływających stąd praw. Kościół odrzuca więc jako obcą duchowi Chrystusa wszelką dyskryminację bądź prześladowanie ludzi dokonywane z powodu pochodzenia lub koloru skóry, położenia społecznego albo religii. Dlatego Święty Sobór, wstępując w ślady świętych apostołów Piotra i Pawła, gorąco prosi chrześcijan, aby «postępując dobrze wśród pogan» (1 P 2,12), jeśli to tylko możliwe i o ile to od nich zależy, cieszyli się pokojem ze wszystkimi ludźmi, tak by prawdziwie byli dziećmi Ojca, który jest w niebie”. DRN 5.

² „Istotnie, słowa Ewangelii są nie tylko do słuchania, ale także do zastosowania w praktyce (por. Mt 7,24; Łk 6,46-47; J 14,21.23-24; Jk 1,22): spójność postaw powoduje przyłgnięcie do nich człowieka wierzącego i nie ogranicza się do obszaru ściśle kościelnego i duchownego, lecz ogarnia człowieka ze wszystkim, co on przeżywa, zgodnie z wszelką odpowiedzialnością, jaką na siebie przyjmuje [...]. Na dar zbawienia człowiek powinien odpowiedzieć nie częściowym, abstrakcyjnym lub werbalnym przyłgnięciem, ale całym swoim życiem, wraz ze wszystkimi określającymi je relacjami [...]”. KNSK 70.

- Wątpliwości i wyostrzony krytycyzm religijny młodego człowieka nie musi świadczyć o negacji wartości wiary.
- Rodzina jest miejscem wychowania religijnego i praktykowania wiary. Staram się być dla dziecka wzorcem do naśladowania.

Zasady

- Staram się ukazać młodemu człowiekowi sens codziennych wydarzeń w świetle wiary.
- Podejmuję wezwanie do dialogu w sytuacji buntu religijnego młodego człowieka.
- W mojej rodzinie jako pierwszy podejmuję ewangeliczny nakaz bycia świadkiem Chrystusa, „prawdziwym i właściwym misjonarzem miłości i życia”³.

1.7. ZADANIA DLA SZKOŁY, WYCHOWAWCY

Normy

- Uczestnictwo we wspólnocie zakłada pluralizm poglądów religijnych i prawo do własnych przekonań religijnych.
- Wychowawca nie powinien narzucać własnych postaw i poglądów religijnych. Powinien dawać świadectwo swojej wiary.
- Formacja szkolna nie może godzić w zasady religijnego wychowania ucznia.

Zasady

- Przestrzegam młodych ludzi przed sektami, wyjaśniam mechanizmy funkcjonowania i pozyskiwania przez nie nowych członków.
- Dbam o to, aby żaden z uczniów nie był dyskryminowany z powodu swoich poglądów religijnych.
- Integruję uczniów wokół wspólnych wartości religijnych.

1.8. SPOSÓB REALIZACJI

Można zaproponować wspólny udział klasy w inicjatywach oferowanych przez ośrodki wiary i kultury chrześcijańskiej, w spotkaniach tematycznych kulturowo-naukowych odnoszących się do światopoglądu i wiary.

³ FC 54.

1.9. OSIĄGNIĘCIA, EFEKTY

Przeżywanie wiary razem z innymi ludźmi umacnia poczucie wspólnoty, pogłębia relacje międzyludzkie. Wspólnota oparta na jednej wierze nie zamyka się na nowych członków. Wielość religii nie prowadzi do relatywizmu w wyznawaniu określonej wiary.

1.10. ZAGROŻENIA

Istnieje ryzyko realizowania swojej wiary tylko w obrębie wybranej wspólnoty. Młodzi ludzie nie potrafią przyznać innym prawa do własnych poglądów religijnych. Uczniowie mogą zbyt emocjonalnie angażować się w szerzenie idei swojej wiary, lekceważąc przekonania innych. Relatywizm religijny może prowadzić do utraty własnej wiary i do indyferentyzmu.

II. PEDAGOG

2.1. TREŚĆ MATERIAŁU

Wiara ma wymiar zarówno indywidualny, jak i wspólnotowy (należymy do Kościoła). Ma również wymiar społeczny, bo żyjemy wśród ludzi. Daje poczucie bezpieczeństwa duchowego, wynikające ze wspólnego przeżywania wiary.

Rodzice są pierwszymi nauczycielami, dlatego tak ważna jest ich postawa religijna. Czy czują się odpowiedzialni za wiarę w swojej rodzinie? Czy postępują według zasad wiary i religii? Czy nie wstydzą się swojej wiary? Czy pracują nad jej pogłębieniem? Czy umieją ukazać sens różnych wydarzeń w świetle wiary? Czy podejmują dialog ekumeniczny?

Wspólne przeżywanie praktyk religijnych w życiu rodzinnym pozwala odkrywać Boga jako kogoś bliskiego, obecnego w codziennym życiu. Uczestnictwo w niedzielnej mszy św., duchowe przeżywanie świąt, pogłębianie wiary religijnej przez czytanie Ewangelii, chrześcijańskich książek i czasopism, oglądanie programów telewizyjnych utwierdza dziecko w przekonaniu, że wiara jest ważna. Doświadczenie więzi z Panem Bogiem niesie ze sobą dobro i radość.

2.2. LITERATURA WYBRANA Z KOMENTARZEM

Główny bohater dzieli się z czytelnikami swoimi codziennymi sprawami. Są to wydarzenia, przemyślenia i emocje związane ze szkołą i z życiem rodzinnym. Czasem są to problemy, z jakimi borykają się dzieci na całym świecie: uwagi od nauczyciela, konflikty z kolegami, kłótnie z rodzeństwem i rodzicami. Miziołek jest bardzo związany z najbliższą rodziną i z dalszą. Ma wielu kolegów, jest lubiany w klasie. Bohater to bardzo mądry chłopiec, dlatego szybko wychodzi z opresji, a do tego potrafi wszystko przedstawić w humorystyczny sposób. Opowiada m.in. o obchodzeniu Bożego Narodzenia w swojej rodzinie.

Już wiem, dlaczego Wigilię nazywa się świętem pojednania. Żeby się pojednać, trzeba się pokłócić, a my się zawsze kłócimy przed Wigilią.

Dzień zaczął się nerwowo. Uszka Mamiszona rozgotowały się na szary klajster. Na szczęście mądrzy ludzie wynaleźli mrożonki. Mały Potwór zaturlał słoik smażonej w cukrze skórki pomarańczowej do kąta, skórkę zjadł i zwymiotował. [...] Orzechy do keksu zniknęły w niewyjaśnionych okolicznościach. Wszystkie poszlaki wskazują na Papiszona, ale z braku niezbitych dowodów śledztwo umorzono. Kaszydło zrobiło ozdoby choinkowe ze spinaczy i z pomponów od papuci Mamiszona. Próbowałem zdjąć z choinki te śmieci, mało mi oczu nie wydrapała! No a potem trzeba się było galopem pojednać, bo już wzeszła pierwsza gwiazdka.

J. Olech, *Dynastia Miziołków*, dz. cyt., s. 150-151.

Dobrze jest, kiedy w Wigilię człowiek jest spokojny i w radosnej atmosferze oczekuje Bożego Narodzenia. Niestety, w wielu domach jest tak jak w domu Miziołka. Sprzątanie, gotowanie, zakupy, ubieranie choinki – wszystko na ostatnią chwilę. W takiej atmosferze łatwo o kłótnie i wzajemne żale. A przecież istotą Świąt jest przeżycie duchowe. Mniej ważna jest otoczką zewnętrzną – ile będzie dań i czy okna są umyte. Ważne, aby ten czas poświęcić bliskim, aby przed podzieleniem się opłatkiem wyciągnąć rękę na zgodę.

III. NAUCZANIE RELIGIJNE

3.1. NAUCZANIE PAPIESKIE

Umiłowanie prawdy jest najgłębszym wymiarem autentycznego dążenia do pełnej komunii między chrześcijanami. Bez tej miłości nie można by stawić czoła obiektywnym trudnościom teologicznym, kulturowym, psychologicznym i społecznym, jakie się napotyka przy omawianiu istniejących różnic. Z tym wymiarem wewnętrznym i osobowym musi się zawsze łączyć duch miłości i pokory. Miłości do rozmówcy i pokory wobec prawdy, którą się odkrywa i która może się domagać zmiany poglądów i postaw.

UUS 36.

„Ponadto wśród elementów czy dóbr, dzięki którym, razem wziętym, sam Kościół buduje się i ożywia, niektóre i to liczne i znamienite, mogą istnieć poza widocznym obrębem Kościoła katolickiego” (DE 3). Takie ukazanie obrazu Kościołów pomoże katolikom zarówno w pogłębieniu ich wiary, jak i w lepszym poznaniu i poszanowaniu braci chrześcijan, ułatwiając w ten sposób wspólne poszukiwanie drogi ku pełnej jedności w nieskażonej Prawdzie. Wzajemne poznanie się pomoże także niekatolikom, aby lepiej zrozumieli i docenili Kościół katolicki i podstawę, dla której jest on przekonany, że jest „powszechnym środkiem zbawienia”.

CT 32.

Elementarz Benedykta XVI Josepha Ratzingera dla pobożnych..., dz. cyt., s. 120.

Wiara ma w sobie zawsze coś z przygody, ze skoku w ciemność, ponieważ zawsze zawiera w sobie ryzyko przyjęcia tego, co niewidzialne, za najbardziej rzeczywiste i fundamentalne. Wiara nigdy nie była postawą, która wynika sama przez się z ludzkiej egzystencji, niejako z jej siły ciężenia, przeciwnie, była wymaganiem sięgającym głębi tej egzystencji, wymagała nawrócenia się człowieka, osiągalnego tylko jego własną, osobistą decyzją.

3.2. PISMO ŚWIĘTE

„Pójdźcie, błogosławieni Ojca mego, weźcie w posiadanie królestwo, przygotowane wam od założenia świata! Bo byłem głodny, a daliście Mi jeść; byłem spragniony, a daliście Mi pić; byłem przybyszem, a przyjęliście Mnie; byłem nagi, a przyodzialiście Mnie; byłem chory, a odwiedziliście Mnie; byłem w więzieniu, a przyszliście do Mnie”. Wówczas zapytają sprawiedliwi: „Panie, kiedy widzieliśmy Cię głodnym i nakarmiliśmy Ciebie? Albo spragnionym i daliśmy Ci pić? Kiedy widzieliśmy Cię przybyszem i przyjęliśmy Cię lub nagim i przyodzialiśmy Cię? Kiedy widzieliśmy Cię chorym lub w więzieniu i przyszliśmy do Ciebie?” A Król im odpowie: „Zaprawdę, powiadam wam: wszystko, co uczyniliście jednemu z tych braci moich najmniejszych, Mnieście uczynili”.

Mt 25,34b-40;
por. Ga 3,26-28.

3.3. KATECHIZM KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO

Obowiązek uczestniczenia w życiu Kościoła przynagla chrześcijan do postępowania jako świadkowie Ewangelii i do zobowiązań, które z niej wypływają. Świadczenie to polega na przekazywaniu wiary w słowach i czynach. Jest ono aktem sprawiedliwości, który potwierdza albo daje poznać prawdę.

KKK 2472;
por. 27.

IV. LITERATURA

- Alberich E., *Katecheza dzisiaj. Podręcznik katechetyki fundamentalnej*, tłum. M. Cisowski, Wydawnictwo Salezjańskie, Warszawa 2003.
- Ange D., *Miłość braterska*, tłum. D. Szczurba, Wydawnictwo Księży Marianów, Warszawa 2006.
- Asensi J.P., *Etyka wiary w dziełach Josepha Ratzingera. Propozycja etyczna dla Europy*, tłum. T. Jaromin, wyd. Palabra, Warszawa 2006.
- Elementarz Benedykta XVI Josepha Ratzingera dla pobożnych, zbuntowanych i szukających prawdy*, wybrał i oprac. M. Zawada, Wydawnictwo Literackie, Kraków 2008.
- Jan Paweł II, *Adhortacja Catechesi tradendae*, w: tegoż, *Adhortacje apostolskie Ojca Świętego Jana Pawła II*, t. 1, red. M. Romanek, wyd. Znak, Kraków 2006, s. 9-87.
- Jan Paweł II, *Adhortacja Familiaris consortio*, w: tegoż, *Adhortacje apostolskie Ojca Świętego Jana Pawła II*, t. 1, red. M. Romanek, wyd. Znak, Kraków 2006, s. 91-216.
- Jan Paweł II, *Encyklika Ut unum sint*, w: tegoż, *Encykliki Ojca Świętego Jana Pawła II*, t. 2, red. S. Małysiak, Wydawnictwo Świętego Stanisława BM Archidiecezji Krakowskiej, Kraków 2005, s. 755-822.
- Jan Paweł II, *W obronie wspólnoty miłości i życia. Przemówienie Ojca Świętego do przedstawicieli Włoskiego Forum Stowarzyszeń Rodzinnych*, [online:] https://opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/jan_pawel_ii/przemowienia/forum_rodzin_18122004.html [dostęp: 3.11.2020].
- Kongregacja Nauki Wiary, *Katechizm Kościoła Katolickiego*, wyd. Pallottinum, Poznań 2002.

- Kownacka M., Malicka Z., *Dzieci z Leszczynowej Górki*, Oficyna Wydawnicza Gościański & Prętnicki, Poznań 2017.
- Kucharski K., *Kościół światłem świata. Nauka wiary i życia chrześcijańskiego*, Wydawnictwo WAM, Kraków 2006.
- Olech J., *Dynastia Miziołków*, Wydawnictwo Literatura, Łódź 2018.
- Papieska Rada Iustitia et Pax, *Kompendium nauki społecznej Kościoła*, tłum. D. Chodyniecki, wyd. Jedność, Kielce 2005.
- Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu. Biblia Tysiąclecia*, wyd. Pallottinum, Poznań 2012.
- Ratzinger J., *Kościół – pielgrzymująca wspólnota wiary*, tłum. W. Szymona, Wydawnictwo M, Kraków 2005.
- Salij J., *Dlaczego kocham Kościół?*, wyd. Biblioteka „Więzi”, Warszawa 2002.
- Sobór Watykański II, *Deklaracja o stosunku Kościoła do religii niechrześcijańskich* [Nostra aetate], w: tegoż, *Konstytucje. Dekrety. Deklaracje*, red. M. Przybył, wyd. Pallottinum, Poznań 2002, s. 333-337.
- W trosce o młodzież. Edukacja – praca – obywatelstwo*, red. J. Niewęglowski, Wydawnictwo Salezjańskie, Warszawa 2004.
- Walesa C., *Rozwój religijności człowieka*, t. 1, *Dziecko*, Wydawnictwo KUL, Lublin 2005.

